

**ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНЕ ПОЛЕ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ СТРАТЕГІЗАЦІЇ
ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

УДК 378.02

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.299568>

Олександр Малихін, доктор педагогічних наук, професор,
завідувач відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України
Юлія Бондарчук, докторант Інституту педагогіки НАПН України,
доцент кафедри іноземних мов
Навчально-наукового інституту міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

**ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНЕ ПОЛЕ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ
СТРАТЕГІЗАЦІЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

У світі, що нестримно розвивається, іншомовна підготовка студентів закладів вищої освіти стає ключовим елементом академічного та професійного успіху. Однак захоплюючись іноземними мовами, ми стикаємося із захмарною кількістю стратегій, які сприймає наш розум. Стаття розглядає понятійно-категорійне поле психолого-педагогічної проблеми стратегізації іншомовної підготовки, розкриваючи важливі взаємозв'язки і глибинні аспекти цього актуального напрямку в освітній сфері. Вивчаючи стратегії, ми розв'язуємо не лише мовні завдання, а й виклики, які ставлять перед нами сучасні освітні реалії.

Ключові слова: стратегізація; іншомовна підготовка; понятійно-категорійне поле; мовні стратегії; мовна компетентність.

Лім. 14.

Oleksandr Malykhin, Doctor of Sciences (Pedagogy), Professor,
Head of the Didactics Department of Institute of Pedagogy of NAPS of Ukraine;
Julia Bondarchuk, Doctoral Student at Institute of Pedagogy of NAPS of Ukraine;
Associate Professor of the Foreign Languages Department of
Educational and Scientific Institute of International Relations,
Taras Shevchenko National University of Kyiv

**CONCEPTUAL AND CATEGORICAL FIELD OF THE PSYCHOLOGICAL AND
PEDAGOGICAL PROBLEM OF STRATEGISING THE FOREIGN LANGUAGE TEACHING OF
UNIVERSITY STUDENTS**

In today's world of hi-tech changes and continuous development of educational systems, psychological and pedagogical aspects of foreign language acquisition are coming to the fore. This underlines the importance of developing effective learning strategies for higher education students. In the context of understanding and addressing the psychological and pedagogical challenges that arise in the learning process, the issue of strategizing foreign language teaching is becoming a key issue.

The central link in this problem is the conceptual and categorical field. It combines theoretical aspects and practical dimensions of strategic preparation of students for foreign language communication. The understanding and definition of key concepts in this context determines not only approaches to foreign language teaching, but also contributes to the formation of students' responsible attitude to their own learning and development of language competence.

There is an important social and cultural dimension to the psychological and educational aspects of this issue. It is becoming a necessity for a modern university graduate to develop intercultural competence and the ability to communicate effectively in different cultural environments. This requires considering the peculiarities of cultural adaptation and mutual understanding as an important aspect of integrating language training into the overall learning process.

In this context, the aim of our work is to study, analyse and develop optimal approaches to the strategic planning of language training for higher education students. Our aim is to identify the key components of the successful implementation of strategies that will contribute not only to the development of sustainable language competence but also to the broadening of horizons of intercultural understanding and global education.

It is hoped that the research will make a significant contribution to the development of pedagogical approaches, provide a resource for educators and researchers working in higher education, and contribute to the creation of conditions for the effective development of students' language and intercultural competence in the contemporary global environment.

Keywords: strategizing; foreign language teaching; conceptual and categorical area; language strategies; language competence.

Постановка проблеми. У сучасному освітньому контексті проблема стратегізації іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти стає важливою складовою психолого-педагогічного дослідження, заснованого на розумінні й аналізі різноманітних

аспектів цього проблемного поля. Постановка цієї проблеми відкриває широкі можливості для розгортання комплексної обґрунтованої роботи, спрямованої на вдосконалення процесу навчання та підготовки студентів до подолання викликів глобального освітнього середовища.

**ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНЕ ПОЛЕ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ СТРАТЕГІЗАЦІЇ
ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Іншомовна підготовка стає не просто умовою, але й важливою передумовою глибокої інтеграції у сучасне міжнародне суспільство. В умовах глобалізації та швидкої інформаційної обмінності знання мов інших країн стає ключовим ресурсом для реалізації професійного й особистісного потенціалу студентів. Взаємодія з іншомовним середовищем вимагає від здобувачів освіти не лише технічної обізнаності щодо оволодіння мовою, але й психологічної готовності до сприйняття іншого культурного контексту, реалізації різних стратегій спілкування та розвитку власної мовної ідентичності.

Проблема стратегізації іншомовної підготовки студентів безпосередньо пов'язана із вибором і застосуванням найбільш ефективних форм, методів і прийомів навчання. Визначення оптимального балансу між традиційними й інноваційними підходами, урахування індивідуально-психологічних та індивідуально-типологічних особливостей студентів, створення адаптивних стратегій – усе це є невід'ємною складовою розв'язання визначеної науково-педагогічної проблеми. Понятійно-категорійне поле досліджуваної проблеми складається з широкого спектру окремих аспектів: від вивчення мотивації студентів до аналізу мовленнєвих навичок і вмій. Отже, вимагає інтегрованого дослідження та глибокого розуміння психолого-педагогічних вимірів стратегічного вивчення іноземних мов.

Стратегізація іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти є необхідним кроком у напрямі вдосконалення освітнього процесу і розвитку студентської мовної та іншомовної компетентності. Розуміння та вивчення цього питання не лише розкриває перспективи подальших досліджень, але й зумовлює реалізацію ефективних дидактичних стратегій, спрямованих на створення сприятливого середовища для вивчення іноземних мов і підготовки майбутніх фахівців до глобального виклику активації й інтенсифікації міжнародного спілкування.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Науково-педагогічна проблема стратегізації іншомовної підготовки активно вивчається у наукових студіях. Дослідження, котрі проводяться вченими, які спеціалізуються в галузі психології та педагогіки, надають значний обсяг знань про важливість реалізації розмаїття стратегій навчання для ефективного засвоєння іноземних мов. Висвітлення різноманітних методик і підходів до стратегізації дає змогу виділити ключові напрями в цьому психолого-педагогічному вимірі.

Наукові положення, висвітлені в працях С. Алексєєвої, Н. Андерсона, Н. Арістової, О. Барановської, М. Барни, О. Бударного, М. Вендта, В. Володько, Т. Годавнюка, С. Гончаренка, Г. Китай-

городської, Г. Коберника, О. Малихіна, Р. Меєра, Л. Медвідь, М. Пісоцької, Й. Рубіна, І. Семенишиної, О. Топузова, С. Ускової та інших, доводять ґрунтовність вивчення мовного розвитку та формування мовної компетентності в освітньому процесі. Вони аналізують різні підходи до стратегізації, досліджують психологічні аспекти сприйняття іноземної мови як навчальної дисципліни, та вплив різних стратегій на когнітивний розвиток студентів.

Особливості вивчення психолого-педагогічних дисциплін та їхнє значення для становлення і розвитку професіональності розкривають В. Артюшина, Т. Бутенко, М. Загорулько, І. Іваничко, В. Кручек, О. Малихін, В. Староста, Т. Тернавська, С. Ткаченко, Ю. Чербакова та інші. Окремо варто виділити дослідження у галузі міжкультурної комунікації та використання стратегій для подолання мовних бар'єрів. Роботи висвітлюють важливість взаєморозуміння в міжкультурному середовищі та розглядають стратегії, що допомагають студентам адаптуватися до нових культурних реалій.

Підбиваючи підсумки аналізу основних досліджень і публікацій, що прямо чи опосередковано пов'язані з проблемою вивчення, необхідно визначити, що вони доводять необхідність розроблення індивідуальних стратегій для кожного студента задля забезпечення максимально ефективного вивчення іноземної мови. Вони акцентують увагу на важливості використання інноваційних педагогічних методів навчання й викладання, включаючи використання інноваційних освітніх технологій, ігор та інтерактивних засобів навчання. У своїх дослідженнях вчені докладають зусиль для розкриття психолого-педагогічних аспектів стратегізації іншомовної підготовки, пропонуючи нові підходи та методики, які можуть бути застосовані в освітніх інституціях, особливо коли йдеться про заклади вищої освіти.

Однак треба відзначити, що не всі значущі психолого-педагогічні аспекти проблеми стратегізації іншомовної підготовки досліджено належним чином, існує багато питань, що потребують подальших досліджень і науково обґрунтованих уточнень. Наявний науковий доробок у цьому контексті створює невіддільну основу для подальшого вивчення цієї актуальної та важливої проблеми в сучасному освітньому просторі.

Мета статті полягає в окресленні понятійно-категорійного поля психолого-педагогічної проблеми стратегізації іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти, зосереджуючись на розумінні та висвітленні сутності основних явищ.

Виклад основного матеріалу. У світлі високотехнологічних викликів і глобалізації іншомовна підготовка стає не лише необхідністю, але й

**ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНЕ ПОЛЕ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ СТРАТЕГІЗАЦІЇ
ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

стратегічним напрямом у розвитку освіти. У контексті потреби створення сучасного освітнього середовища виникає питання про ефективне стратегічне планування в іншомовній підготовці, яке визначається не лише технічними аспектами вивчення іноземних мов, але й урахуванням широкого спектру культурних, соціальних і психологічних вимірів, дотичних до цього процесу. Термін “іншомовна підготовка”, як його визначають О. Бігіч, І. Задорожна, Л. Кузьміна, О. Хоменко та інші, широко використовується в сучасних науково-методичних дослідженнях, однак він не має чіткої дефініції. За О. Хоменко, невизначеність цієї педагогічної категорії призводить до того, що під “іншомовною підготовкою” розуміють лише процес вивчення іноземних мов. Це звичайно спричиняється тим, що “іншомовна підготовка” ототожнюється з іншомовною освітою, яка, зі свого боку, зазвичай обмежується описом процесу навчання іноземних мов. Ураховуючи це, поняття “іншомовної підготовки” включає в себе широкий спектр метацільей, а саме: розвиток усного мовлення та читання, порівняння іноземної та рідної мов, опанування мовленнєвої діяльності, навчання іншомовного спілкування та ін. [10, 58]. Узагальнюючи, дамо таке уточнене визначення: “іншомовна підготовка” – це процес опанування іноземної мови, що передбачає вивчення граматики, лексики, навичок вимови та навичок використання мови в практичних професійно-значущих і життєвих ситуаціях.

Різні визначення термінів “*стратегія*” та “*навчальна стратегія*” свідчать про неоднозначне трактування цього поняття в дидактичній літературі. Сам термін з’явився в західній педагогіці. Особливо інтенсивно питаннями навчальних стратегій під час вивчення іноземної мови з 70-х рр. ХХ ст. займалися Дж. О’Маллей, А. Шамо, П. Біммель, Р. Оксфорд, Н. Рампіллон, А. Венден, Л. Дікінсон та ін. Уміння реалізувати навчальні стратегії дає тому, хто навчається, можливість навчатися самостійно в подальшому житті. Стрімкий науковий і технічний розвиток та пов’язані з цим інформаційне розмаїття й обмін знаннями вимагають від кожного безперервного навчання протягом усього життя. У професійному чи особистому житті необхідно постійно знаходити та систематизувати нову інформацію. Викладачі закладів вищої освіти не можуть на занятті передати всі знання, які знадобляться надалі. Ті, хто навчаються, повинні будуть пізніше постійно вивчати щось нове, щоб розширити свої знання. Навчальні стратегії в цьому сенсі будуть важливими елементами для подальшого самокерованого навчання. Термін “*стратегізація*” в цьому контексті означає

систематичне та цілеспрямоване використання певних методів і підходів для досягнення мети в іншомовному навчанні. Інакше кажучи, це процес усвідомленого та планомірного вибору способів опанування іноземної мови.

Стратегічне планування в контексті іншомовної підготовки студентів – це систематичний та осмислений підхід до вивчення іноземної мови, який базується на визначених цілях і методах їх досягнення. Це поняття передбачає ретельний аналіз індивідуальних потреб студента, вибір оптимальних навчальних стратегій і визначення ефективних методів самоконтролю. Давайте розглянемо ключові категорії стратегічного планування [9]:

- *Цілеспрямованість* – студент повинен чітко визначити свої мовні цілі, такі як поліпшення писемного чи усного мовлення, розширення лексичного запасу чи підвищення рівня граматичної компетенції;

- *вибір оптимальних методів* – урахування індивідуальних особливостей, таких як типовість чи візуальна пам’ять, для вибору ефективних навчальних методів і матеріалів;

- *систематичність* – розподіл навчального процесу на регулярні етапи, із визначенням проміжних цілей для досягнення загальної мети;

- *самоконтроль* – уміння студента визначати й оцінювати свій власний прогрес, коригувати стратегії, якщо потрібно, і вдосконалювати свої навички;

- *використання ресурсів* – ефективне використання навчальних засобів, таких як підручники, відеоуроки, мовні додатки тощо.

Стратегічне планування в іншомовній підготовці є необхідною складовою для досягнення успішного вивчення іноземної мови та розвитку мовної компетентності студентів.

Одним із важливих аспектів виучуваної проблеми є розгляд впливу стратегій на психічний розвиток студентів. Дослідження вказують на те, що свідоме використання стратегій може сприяти не лише ефективному вивченню мови, але й розвитку критичного мислення, пам’яті та інших когнітивних функцій.

Важливим елементом є індивідуалізація стратегій залежно від індивідуальних особливостей і потреб студентів. Урахування різних стилів навчання та темпу освоєння мови дає змогу ефективно впроваджувати стратегії і досягати кращих результатів. Індивідуальний підхід у контексті стратегізації іншомовної підготовки є ключовим елементом, оскільки враховує унікальність та особливості кожного студента як в особистісному, так і в навчальному аспектах. Цей підхід передбачає не лише врахування різних стилів навчання, але й адаптацію стратегій до конкретних цілей і потреб

**ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНЕ ПОЛЕ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ СТРАТЕГІЗАЦІЇ
ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

студентів. Проаналізуємо основні елементи реалізації індивідуального підходу:

- *оцінка індивідуальних потреб* – проведення аналізу рівня мовної компетентності, визначення слабких і сильних сторін студента;
- *створення персоналізованих цілей* – визначення конкретних мовних цілей, які враховують особливості й інтереси студента;
- *урахування індивідуальних стилів навчання* – адаптація навчального процесу до візуальних, аудіальних чи кінестетичних стилів навчання;
- *добір оптимальних навчальних ресурсів* – рекомендації щодо вибору підручників, відео-уроків та інших засобів, які найбільше відповідають індивідуальним потребам студента;
- *гнучкість стратегій* – можливість коригування стратегій залежно від реакції та прогресу студента;
- *посилання на інтереси та мотивацію* – залучення особистих інтересів і мотивації студента для підтримки постійного інтересу до вивчення іноземної мови [10].

Індивідуальний підхід у контексті стратегізації іншомовної підготовки перетворює навчання на більш ефективне й особистісно значуще для кожного студента. Отже, індивідуальний підхід – це вдумливе дослідження та застосування технік, розроблених видатними науковцями в галузі педагогіки та психології. Ці аспекти дають змогу педагогам створювати освітнє середовище, яке максимально враховує індивідуальні особливості кожного учня та сприяє його глибокому розвитку й успіху.

Стратегічне розроблення процесу іншомовної підготовки визначається комплексом важливих етапів, які охоплюють усі його аспекти як складного так і особистісно значущого. Від визначення мети до реалізації й оцінювання – кожен етап має своєю метою підвищити ефективність іншомовної освіти та забезпечити вищу якість знань.

Перший етап – чітке визначення цілей іншомовної підготовки. У цьому контексті, розглядаємо визначення цілей як основоположний крок у стратегічному процесі. Визначення чітких і конкретних цілей надає чіткого напрямку для подальших дій і створює базу для розроблення оптимальних методик і планів.

Другий етап – аналіз поточного стану та визначення основних чинників, що впливають на іншомовну підготовку. За методикою аналізу SWOT, уперше введеному в 1963 р. в Гарварді на конференції з проблем бізнес-політики професором Кеннетом Ендрюсом, стратегічне розуміння сильних і слабких сторін, можливостей і загроз дає змогу визначити стратегічні позиції й оптимально використовувати наявні ресурси.

Третій етап – розроблення стратегій і планів дій. Науковці, які вивчають конкурентні стратегії, вносять величезний вклад у розроблення стратегій і планів дій у сфері іншомовної підготовки. Розроблення стратегії передбачає визначення оптимального положення в конкурентному середовищі та вибір інноваційних підходів до іншомовної підготовки.

Четвертий етап – упровадження стратегії в життя. Це вимагає від педагогів і студентів спільних зусиль і застосування нових підходів, технологій та методик навчання. Науковці на цьому етапі вивчають різні аспекти стратегічного впровадження та висвітлюють важливість активної взаємодії всіх учасників навчального (освітнього) процесу для досягнення поставлених цілей.

П'ятий етап – оцінювання та коригування. Актуальними виявляються ідеї про управління продуктивністю та результативністю. Оцінюючи досягнення та визначаючи недоліки, освітні інституції можуть адаптувати свою стратегію для максимізації результатів і підготовки студентів до викликів глобального світу [13].

Отже, основні етапи розроблення стратегії іншомовної підготовки формують комплексний підхід до поліпшення навчання та розвитку студентів. Від планування до оцінювання, цей процес вимагає уваги до деталей, адаптації до змін у середовищі та взаємодії всіх учасників для досягнення успішних результатів в іншомовній підготовці.

Розроблення та визначення ключових понять, категорій і термінів у стратегії іншомовної підготовки є важливою ланкою, що розкриває глибину й складність такого освітнього процесу. Кожен термін містить величезний смисловий заряд, визначаючи якість, напрям та ефективність навчання мов. Одним із ключових термінів є “мета іншомовної підготовки”. Це поняття визначає кінцевий результат, досягнення якого студентом під керівництвом педагога. Мета може варіюватися від здобуття базового рівня мовної компетентності до досягнення високого ступеня володіння мовою для активного використання у професійній сфері або наукових дослідженнях.

Інша педагогічна категорія, на яку варто звернути увагу, – “методика навчання” – вибір і застосування конкретних педагогічних прийомів, стратегій і технік для ефективного передавання мовних знань та навичок. Розвиток сучасних методик, таких як комунікативний підхід чи інтеграція технологій, робить цю категорію актуальною та постійно розвиває її зміст. “Компетентність” – ще одна педагогічна категорія, що визначає здатність студента ефективно використовувати мову в різних контекстах. Вона включає в себе розуміння граматики, лексики та

**ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНЕ ПОЛЕ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ СТРАТЕГІЗАЦІЇ
ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

фонетики, але також уміння застосовувати ці знання в мовленні, письмі, читанні та слуханні. Не можна пройти повз поняття “кроскультурна комунікація”. Воно описує навички та здатність студента ефективно спілкуватися в міжкультурному середовищі, урахувавши особливості та нюанси культурного фону. Розуміння цього аспекту мовної підготовки стає все більш важливим у глобальному світі.

“Адаптивність” – ще одна важлива педагогічна категорія, оскільки визначає здатність студента швидко й ефективно адаптуватися до різних комунікативних ситуацій і змін у мовному середовищі. Сучасний світ вимагає від випускників адаптивності до різноманітних мовних викликів і миттєвого відгуку на нові тенденції.

Зупинимось також на понятті “оцінювання”, оскільки визначення прогресу та досягнень студентів визначається системою оцінювання, яка відображає реальний рівень їхньої мовної чи іншомовної компетентності.

Розроблення та визначення цих ключових понять і категорій щодо визначення стратегій іншомовної підготовки збагачує освітній процес, надаючи ясність та орієнтацію у вивченні іноземної мови. Ці терміни стають основою для побудови ефективних дидактичних стратегій і забезпечують якісне формування іншомовної культури і компетентності здобувачів освіти на різних рівнях.

Висновки. Стратегізація іншомовної підготовки є важливим елементом освітнього процесу, який визначається системою планомірних дій і методів, спрямованих на досягнення конкретних цілей в навчанні іноземних мов. Це вимагає від педагогів розроблення інтегрованих стратегій, орієнтованих на розвиток іншомовної компетентності й активної комунікації. Понятійно-категорійне поле виучуваної проблеми визначається великою кількістю прямо чи опосередковано значущих чинників, котрі включають індивідуальні (індивідуально-психологічні й індивідуально-типологічні) особливості студентів, технології, методи, прийоми й засоби навчання, використання інноваційних освітніх технологій і культурні аспекти. Це вказує на необхідність реалізації комплексного підходу під час розроблення стратегій, які враховують різноманітність студентської аудиторії та забезпечують їхню інтеграцію до глобального освітнього простору.

Важливою вимогою є визначення ролі стратегізації у формуванні критичного мислення, розвитку творчих здібностей й готовності до міжкультурної комунікації. Сучасний студент повинен бути готовим не лише засвоїти іноземну мову, але й використовувати її як інструмент для

виконання складних професійно значущих завдань і взаємодії у глобальному соціокультурному середовищі. Концепція реалізації індивідуального підходу до здобувачів вищої освіти в контексті стратегізації іншомовної підготовки також є чуттєво значущою. Розпізнавання різних стилів навчання, темпу й індивідуальних потреб студентів дає змогу більш ефективно реалізовувати стратегії, досягати більш високих результатів.

Перспективною для наших подальших наукових розвідок вважаємо необхідність постійного вдосконалення стратегій іншомовної підготовки відповідно до динамічного характеру сучасного світу та швидкого розвитку освітніх технологій (у тому числі цифрових). Процес стратегізації повинен бути гнучким й адаптивним, спрямованим на розвиток студентів як освічених, мовно компетентних особистостей, готових до актуальних викликів XXI століття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дегтярьова Г.С., Козяр М.М., Руденко Л.А., Шиделко А.В. Психолого-педагогічні засади діяльності педагога сучасної професійної школи. Київ: Педагогічна думка, 2013. 140 с.
2. Малихін О.В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних закладів: теоретико-методологічний аспект: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2009. 307 с.
3. Малихін О., Гавриленко А. Дидактичні умови формування індивідуальних стратегій навчання студентів філологічних спеціальностей. *Молодь і ринок*. 2015. № 11 (166). С. 28–32.
4. Малихін О., Павленко І., Лаврентьєва О., Матукова Г. Методика викладання у вищій школі. Київ, 2014. 264 с.
5. Родигіна І.В. Компетентісно-орієнтований підхід до навчання. Харків: Основа, 2006. 96 с.
6. Семенишин І.Є. Навчальні стратегії у вивченні англійської мови як методична проблема. *Наукові записки. Серія: Педагогіка*, 2011. № 2. С. 153–157.
7. Словник термінів і понять з педагогіки вищої школи: посібник. В.В. Приходько, В.В. Малий, В.Л. Галацька, М.А. Мироненко. Дніпропетровськ, 2005. 181 с.
8. Стратегічне управління – сучасний варіант реалізації цільового підходу. URL: <https://buklib.net/books/24968/> (дата звернення: 02.03.2024).
9. Тамаркіна О.Л. Індивідуальний підхід до навчання в сучасній вищій школі. *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції “Психологія і педагогіка: актуальні питання”*, (12–13 квітня 2019 р.). Харків: Східноукраїнська організація “Центр педагогічних досліджень”, 2019. С. 13–15.
10. Хоменко О. Іншомовна підготовка як невід’ємний складник вищої освіти в умовах глобалізації та інформатизації суспільства. *Вища освіта України*. Вип. 2. 2012. С. 55–61.
11. Gillham B. *Reconstructing educational psychology*. London: Billing, 1980.
12. Lyn Corno, Eric M. Anderman *Handbook of Educational Psychology*. Routledge, 2015. 496p.

**ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНЕ ПОЛЕ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ СТРАТЕГІЗАЦІЇ
ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

13. Oxford R. Language learning strategies: what every teacher should know. The University of Alabama : Heinle&Heinle Publishers, 1990.

14. Paul Eggen Donald Kauchak Using Educational Psychology in Teaching Plus MyLab Education with Pearson eText. Pearson Education, 2019. 800 p.

REFERENCES

1. Dehtiarova, H.S., Koziar, M.M., Rudenko, L.A. & Shydelko, A.V. (2013). Psykholoho-pedahohichni zasady diialnosti pedahoha suchasnoi profesiinoi shkoly [Psychological and pedagogical principles of activity of a teacher of a modern professional school]. Kyiv, 140 p. [in Ukrainian].

2. Malykhin, O.V. (2009). Orhanizatsiia samostiinoi navchalnoi diialnosti studentiv vyshchikh pedahohichnykh zakladiv: teoretyko-metodolohichni aspekt [Organisation of independent learning activities of students of higher pedagogical institutions: theoretical and methodological aspect]. Kryvyi Rih, 307 p. [in Ukrainian].

3. Malykhin, O. & Havrylenko, A. (2015). Dydaktychni umovy formuvannia indyvidualnykh stratehii navchannia studentiv filolohichnykh spetsialnosti [Didactic conditions for the formation of individual learning strategies for students of philological specialties]. *Youth & market*. No. 11 (166). pp. 28–32. [in Ukrainian].

4. Malykhin, O., Pavlenko, I., Lavrentieva, O. & Matukov, H. (2014). Metodyka vykladannia u vyshchii shkoli [Teaching methods in higher education]. Kyiv, 264 p. [in Ukrainian].

5. Rodyhina, I.V. (2006). Kompetentnisno-oriientovanyi pidkhid do navchannia [Competence-based approach to learning]. Kharkiv, 96 p. [in Ukrainian].

6. Semenyshyn, I.Ie. (2011) Navchalni stratehii u vyvchenni anhliiskoi movy yak metodychna problema [Learning strategies in learning English as a methodological problem]. *Scientific notes. Series: Pedagogy*. No. 2. pp. 153–157. [in Ukrainian].

7. Slovnyk terminiv i poniat z pedahohiky vyshchoi shkoly [Dictionary of terms and concepts in higher education pedagogy]. *Textbook*. V.V. Prykhodko, V.V. Malyi, V.L. Halatska, M.A. Myronenko. 2005. Dnipropetrovsk, 181 p. [in Ukrainian].

8. Stratehichne upravlinnia – suchasnyi variant realizatsii tsilovoho pidkhodu [Strategic management is a modern variant of the targeted approach]. Available at: <https://buklib.net/books/24968/> (Accessed 2 March 2024) [in Ukrainian].

9. Tamarkina O.L. (2019). Indyvidualnyi pidkhid do navchannia v suchasni vyshchii shkoli [Individual approach to learning in modern higher education]. *Zbirnyk materialiv Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii “Psykhohiia i pedahohika: aktualni pytannia”, (12–13 kvitnia 2019 r.)* – Proceedings of the International Scientific and Practical Conference “Psychology and Pedagogy: Current Issues” (April 12–13, 2019). Kharkiv, pp. 13–15. [in Ukrainian].

10. Khomenko, O. (2012). Inshomovna pidhotovka yak nevidiemnyi skladnyk vyshchoi osvity v umovakh hlobalizatsii ta informatyzatsii suspilstva [Foreign language training as an integral part of higher education in the context of globalisation and informatisation of society]. *Higher education of Ukraine*. Vol. 2. pp. 55–61. [in Ukrainian].

11. Gillham, B. (1980). Reconstructing educational psychology. London: Billing. [in English].

12. Lyn Corno, Eric M. Anderman (2015). Handbook of Educational Psychology. Routledge, 496p. [in English].

13. Oxford, R. (1990). Language learning strategies: what every teacher should know. The University of Alabama: Heinle & Heinle Publishers. [in English].

14. Paul Eggen Donald Kauchak (2019). Using Educational Psychology in Teaching Plus MyLab Education with Pearson eText. Pearson Education. 800 p. [in English].

Стаття надійшла до редакції 08.03.2024



“Дев’ять десятих тих людей, з якими ми зустрічаємося, є тим, що вони є, – добрими чи злими, корисними або марними – завдяки вихованню”.

*Джон Лок
англійський філософ*

“Єдине, що може направити нас до благородних думок і вчинків, – це приклад великих і морально чистих особистостей”.

*Альберт Ейнштейн
один з найвизначніших фізиків ХХ століття*

